

”Do you know karate?”

- en fallstudie av den förlöjligande humorns egenskaper

Författare: Clara Kirandonis Persson

Institutionen för kommunikation och medier
Lunds universitet

Media- och kommunikationsvetenskap kandidatkurs HT16

Handledare: Joanna Doona
Examinator: Fredrik Miegel

Sammanfattning

Hur ser rasistisk och förlöjligande humor ut år 2016? Denna fallstudie undersöker hur humorn blir ett redskap för att förlöjliga den etniska gruppen ostasiater i västerländska media: humor som redskap för att förlöjliga *den andre*. Fallstudien bygger på två reportage från de amerikanska tv-kanalerna Fox News och Comedy Central (USA).

Genom att uppmärksamma den makt vårt skratt innehåller gör studien en djupdykning i *vad* det är som gör att individer skrattar åt etiskt och moraliskt tveksamma skämt. Den pekar på den problematik som finns i att förlöjligandet nu är införlivat i vår västerländska kultur, genom bland annat rasism förklädd till humor.

Resultatet av studien visar på hur vi genom vårt skratt kan påverka vad som anses som ”sunt förnuft” att skämta om, och beaktar tyngden av den egna reflexion som krävs för att vi ska utesluta förlöjligande och rasistisk humor. En typ av humor som enligt denna studie bidrar till att bibehålla – och ibland återuppliva – äldre och rasistiska stereotyper.

Nyckelord: *Förlöjligande, humor, skratt, rasism, makt, kultur, den andre, stereotypiserande, västvärlden, ostasiater.*

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	<i>Reportagen.....</i>	2
2	Intentioner.....	5
3	Perspektiv på humor	6
3.1	<i>Tidigare perspektiv på humor och rasism.....</i>	8
4	Studiens genomförande.....	10
4.1	<i>Kvalitativ text-och innehållsanalys som fallstudie.....</i>	10
4.2	<i>Empiri och avgränsning.....</i>	10
5	Öppning.....	12
6	Sunt förnuft.....	13
7	Förlöjligandet i humorn.....	14
8	Rasism som komik.....	17
9	Makten i skrattet	21
10	Allvarets värld i humoristisk vinkel	25
11	Kulturell rasism inom den medierade världen.....	27
12	Den retoriska diskrimineringen	31
13	Avslutande diskussion.....	34
14	Referenser	36

1 Inledning

Inför presidentvalet i USA sände den amerikanska nyhetskanalen Fox News ett reportage i programmet ”The O’Reilly Factor” från New Yorks Chinatown (3 oktober 2016)¹. Jesse Watters – som gör återkommande inslag ”från gatan”, ”Watters’World” i Bill O’Reillys program – intervjuade invånare i den asiatdominerade stadsdelen om deras inställning till och kunskap om presidentvalet. Detta nyhetsreportage kom att kritiserats hårt för den form av etnisk humor man använder. Och tv-bolaget Comedy Central gjorde i sitt satir- och nyhetsprogram ”The Daily Show” (7 oktober 2016) ett starkt genmäle där man kritiserade Fox News för dess rasistiska förlöjligande av de ostasiater som intervjuades². ”The Daily Show” ställde sig med sitt ”motreportage” frågande till hur en seriös nyhetskanal år 2016 kan framställa människor efter rasistiska stereotyper.

I en tid då vi värderar (känslan för) humor som en av de mest åtråvärda egenskaperna hos såväl vänner som i kärleksrelationer, blir även humor en kraftfull och maktbärande kvalitet (Billig, 2005:176). Det vi känner igen som humor är *både en individuell och gruppräglad uppfattning*. Humor innehåller främst inkluderande funktioner men kan även fungera exkluderande. Skrattet³ används för att bekräfta skämt som vi anser vara en del av vår egen bild av humor, stämna med vår egen humor (Billig, 2005:13). Och skrattet blir därför en viktig faktor för att konfirmera olika ståndpunkter i samhället. Därför kan relationen mellan skratt och humor inte ses som oproblematiske.

På detta sätt är humorn integrerad *i allvarets värld*, då vi bekräftar vissa synsätt genom vår slags humor (skratt), och tillbakavisar andra synsätt med våra uteblivna skratt. Humor beskrivs ofta och av många teoretiker inom humorfältet även vara ”kulturellt präglad”. I väst skulle ett påstående som detta kunna exemplifieras med de många humoristiska tv-program som riktar sig mot hela västvärlden. Som exempelvis det populära humorprogrammet ”Americas funniest home videos”. Humoristiska tv-program som riktar sig mot hela västvärlden kan således ses förmedla en typ av humor som är ”universell” – eller snarare ”västvänlig” (Billig, 2005:8).

¹ Fox News, ”The O’Reilly Factor”, (3/10 2016): <http://video.foxnews.com/v/5154040766001/?#sp=show-clips>

² Comedy Central, ”The Daily Show”, (7/10 2016): <https://www.youtube.com/watch?v=rX8jZTN0CdU>

³ Begreppet ”skratt” används i denna uppsats för både faktiskt skratt (ljudligt) och *förmodat/förväntat skratt*, då vi inte med säkerhet kan veta om det finns ett befintligt skratt i Fox News reportage.

Ur denna synvinkel blir skämtet i dessa två reportage och videoklipp särskilt intressanta att uppmärksamma, eftersom de tyder på att en universell humor *inte* finns, och denna uppfattning blir därför beprövad. Reportagen tyder däremot på att humorns historiskt långa tradition att förlöjliga "den andre" lever kvar.

Den specifika rasism som i vår samtid riktats mot ostasiater går till stor del ut på att förlöjliga denna etniska grupp (Lowe & Chen, 2005:5). Andra etniska grupper, som av rasister uppfattas som annorlunda och avvikande från "den vita normen", blir istället projicerade som farliga, oberäkneliga eller smutsiga (Weaver, 2011:). Därför är den rasism som riktas mot ostasiater – enligt tidningen Aftonbladets kolumnist, författaren Patrik Lundberg – specifik: den förhåller sig oftast till en slags kulturell rasism, som snarare uppehåller sig vid att förlöjliga ostasiater än att diskriminera på ett mer direkt och aggressivt sätt. Lundberg menar att denna typ av rasism även är väl förankrad i det svenska samhället, där barn kallar varandra för "kines" som skällsord (Lundberg, 2013:9), och den fördomsfulla lekramsan "pappa kines, mamma, japan, stackars lilla barn!" – där man samtidigt första drar båda ögonvrårna uppåt, sen neråt, och sist en neråt och en uppåt – inte är ovanlig. Lundbergs bok (2011) pekar på att den typ av förlöjligande av etniska grupper som utspelas i Fox News reportage även har en kontext i Sverige och i svensk kultur.

Denna analys ser på hur rasism gentemot ostasiater yttras genom förlöjligande humor i Fox News reportage om Chinatown. Analysen problematiserar därför det stereotypiserande och förlöjligande som ostasiater utsätts för genom media. Om vårt skratt är ett maktbärande element blir det vi skrattar åt konstituerande för vad som uppfattas som acceptabelt att skämta om (Billig, 2005:241). Det är därför viktigt att undersöka den i forskningsfältet relativt ouppmärksammade rasism i humor riktas mot ostasiater, och därmed även se på de stereotyper den förlöjligande humorn bidrar till att skapa.

1.1 Reportagen

Det första reportaget sändes i tv-kanalen Fox News, i programmet "The O'Reilly Factor". En tv-kanal som presenteras som politiskt konservativ.

Detta klipp är det som i analysen kallas det ursprungliga reportaget, eftersom det är i detta klipp ämnet för studien först blir uppenbart för läsaren. Det är även i detta ursprungliga klipp som de två mest centrala begreppen för analysen är tydliga för tittaren: förlöjligande och rasism.

Klippet börjar med att nyhetsankaret Bill O'Reilly berättar om Kinas relationer till hemlandet USA. Han säger att Kina nämndes tolv gånger i den amerikanska valdebatt han åberopar, och O'Reilly säger att landet Kina diskuteras på ett negativt vis. Efter detta meddelar han att man valt att skicka ut en reporter, Jesse Watters, till New Yorks "China...town" för att undersöka den politiska opinionen. Och här jämförs på så vis landet Kina med en stadsdel i USA.

Efter detta kommer reportaget från Chinatown. Det inleds med bakgrundslåten "Kung Fu Fighting", skriven och framförd av artisten Carl Douglas år 1974. Reportaget presenteras även med ett antal gatubilder från den aktuella stadsdelen, Chinatown.

Reportern frågar de första två intervjupersonerna om hur man hälsar i Kina, och härmar sedan de unga kvinnorna. Det är här intressant att han antar att kvinnorna är från just Kina. Därefter följer ett flertal liknande klipp med en kort fråga till olika individer, ofta följd av – eller innehållande – kortare inklipp från andra, icke-relaterade filmer, som kommentar till individernas svar, men även till deras tystnad. De inklippade kommentarerna hånar individen som intervjuas, och syftar till att förlöjliga svaren, utan dennes vetskap. Vidare i klippet träffar reportern en man och frågar om han kan karate; vilket både tyder på en förvirring av var kampsporten ursprungligen kommer från (Japan), och även är en antydning att man skulle kunna karate för att man har ostasiatiskt ursprung.

Efter intervjuerna avslutas klippet med att reportern testat olika aktiviteter i Chinatown: bland annat en kampsport, och fotmassage. Därefter pratar man vidare om reportaget i "The O'Reilly Factor"-studion. Här diskuterar reportern resultatet, och säger att han är förvånad över hur många personer i Chinatown som vill rösta på den republikanske presidentkandidaten Donald Trump, enligt honom cirka 40 % av de intervjuade. Sedan diskuteras även hur reportaget kommer att påverka tittarna, och Bill O'Reilly påpekar här att han är medveten om att reportaget kommer att orsaka arga reaktioner, men tillägger att "det är ju gjort på skoj".

Efter att reportaget sänts i kanalen Fox News kommer fyra dagar senare (7/10 2016) ett genmäle från nyhets- och satirkanalen Comedy Central, i programmet "The Daily Show". En tv-kanal som ofta står för motsatta åsikter än de Fox News deklarerar. Detta reportage börjar i nyhetsstudion, där nyhetsankaret Trevor Noah presenterar det ämne som reportern Ronny Chieng sedan diskuterar. Chieng öppnar med att förklara varför Kina inte kan likställas med Chinatown, och drar liknelser mellan andra felaktigt använda, stereotypiserade dikotomier. Därefter fortsätter Chieng med att presentera Jesse Watters

reportage i Fox News från Chinatown och markerar att "The Daily Show" inte lagt till något i klippet.

Halvvägs in i Fox News-klippet pausas det och vi ser återigen Chieng i nyhetsstudion, han börjar här kommentera det vi sett och vi hör applåder i bakgrunden. Därefter fortsätter "The Daily Show" att visa hela klippet och sedan kommenterar Chieng återigen vad han tycker är felaktigt med reportaget. Han går även här direkt åt de personer som enligt honom ligger bakom reportaget, Bill O'Reilly och Jesse Watters. Han hånar programledarnas okunskap om Asien och deras stereotypiserande av ostasiater, och förlöjligar på så vis hela det ursprungliga reportaget från Chinatown.

När Chieng slutligen upphör att kommentera det ursprungliga Fox News-reportaget presenterar han sitt eget reportage från Chinatown. Detta reportage presenterar Chieng med att säga att detta är stadsdelen Chinatowns "verkliga" opinion, och förlöjligar på så sätt Fox News-reportrarnas program än en gång. Därefter ser vi Chieng intervjua fyra personer om det kommande presidentvalet, både på engelska och på mandarin. Den sista personen Chieng intervjuar talar endast om Fox News klippet, och visar sitt förakt för programledarna och deras åsikter med svordomar och genom att parodiera och förlöjliga programledarna O'Reilly och Watters. Klippet avslutas sedan utan några ytterligare kommentarer kring Comedy Centrals eget reportage.

2 Intentioner

Det huvudsakliga syftet för denna uppsats är att undersöka hur rasism – här riktad mot ostasiater – yttrar sig genom förlöjligande humor i klippet från tv-kanalen Fox News, "The O'Reilly factor". Syftet är även att uppmärksamma den typ av förlöjligade som det genmälande klippet ur programmet "The Daily Show" av tv-kanalen Comedy Central innehåller. Vidare ser studien på de två klippens likheter och olikheter i dess humoristiska förlöjligande av "den andre" och resonerar kring vilka effekter detta kan ha på vad som uppfattas vara legitimt att skämta om.

Frågeställningarna för denna studie är:

Hur används humor i Fox News reportage om Chinatown för att förlöjliga *den andre*?

Hur förhåller sig det rasistiska förlöjligandet av *den andre* i reportaget från "The O'Reilly Factors" till den humor som "The Daily Shows" reportage baseras på?

3 Perspektiv på humor

Billig (2005) menar bland annat att samhällsvetare bör inta en mer kritisk hållning till humorns samhälleliga krafter. Han menar att humorn ofta sätts på en piedestal i vår samtid, dess positiva egenskaper – som sammanhållning och gemensam glädje – sätts alltför ofta i fokus, och därför ignoreras eventuella negativa effekter av humor och skratt. Billig menar att vi främst *skrattar med* för att förlöjliga en viss företeelse, sak eller person. Men han menar även att det finns mer eller mindre betydelsefulla typer av förlöjligande. Gränserna är här svåra att fastställa, men användningen av hån och diskriminering som humor är enligt Billig alltid en form av negativ humor (2005:195). Förlöjligande av andra etniska grupper än den man själv tillhör har enligt Billig alltid negativa konsekvenser. Reportaget från ”The O’Reilly Factor” blir särskilt intressant ur Billigs perspektiv. I det reportaget hänvisar programledaren till att reportaget är sägare att reportaget ”ju bara är på skoj”. Uttalanden som dessa bidrar till att förstärka bilden av den negativa och maktutövande humorn, eftersom orden ”skämt” och ”humor” då används som en täckmantel. Användandet av förlöjligande humor i redan kontroversiella ämnen, som rasism och stereotypisering, kan enligt Billig påverka den stora massan att legitimera förlöjligandet av specifika grupper (2005:194).

Allan Klein menade år 1998 att humor kan *fungera* som ett verktyg för ventilerung i samhällets problematiska fält, exempelvis i politiken (1998:5). Ordet ”funktion” konnoterar däremot till en positiv egenskap, och förlöjligandet kan som tidigare nämnts inte ses som en positiv kraft enligt Billig, därför föreslås det i denna uppsats att det är bättre att använda begreppet ”maktegenskaper” för att förklara de inneboende funktionerna i humorn. Billig diskuterar även den amerikanske sociologen Gary Alan Fines tre funktioner av humor. Fine menade år 1983 att dessa funktioner var: främjandet av gruppsammanhållning, provocerandet av gruppkonflikter och även tillhandahållandet av social kontroll (Billig, 2005:123). Dessa kan dels ses som funktioner, men även i en kritisk analys, som negativ verkan av humor. Det man uppfattar som humor kan både vara en enande kraft men även en splittrande, reportagen är bra exempel på detta. Reportagen innehåller både förenande aspekter, exempelvis förlöjligandet av ”den andre” men även exkluderande aspekter som orsakas av detsamma. Förlöjligandet av Fox News-reportrarna i det genmälande reportaget ”The Daily Show” innehåller provokation av gruppkonflikter, samtidigt som de främjar gruppsammanhållning mot rasism.

Idén om användandet av språk i funktionssyfte kan sammanlänkas med den syn på språkliga diskrimineringstyper som Lann Hornscheidt och Mats Landqvist utvecklat.

Författarna intresserar sig för vad som utmärker ett diskriminerande språk, som i denna studie redovisas i såväl direkt som i indirekt form. Teorin används här för att belysa hur språket – och hur vi uttrycker oss – kan visa på diskriminerande strukturer. I denna empiri är språket starkt förankrat i det vi ser och i det sätt programledarna förmedlar vad de säger. Därför är språket och dess egenskaper en vital del för analysens resultat och för att bättre kunna analysera underliggande attityder i texten. Hornscheidt och Landqvist menar att diskriminerande strukturer kan förklaras genom att se på *hur* vi använder språket; för att kategorisera, bekräfta, men även för att förneka vissa uttalanden dess legitimitet (2015:11).

Simon Weaver (2011) menar att diskriminering främst ligger i hur retoriken konstrueras i symbios med språket, i en förenkling: hur vi säger saker och med vilka ord. Vidare menar han att vi därför måste se på vilka bakomliggande mekanismer som är involverade i meningsbyggandet i rasistisk humor. Det är enligt Weaver viktigt att som kritiker att inte hemfalla åt optimistiskt ställda teorier kring humor, då detta kan medföra en mindre kritisk granskning av humorns inneboende mening (Weaver, 2005:23).

Eftersom reportagen i ”The O’Reilly Factor” och i ”The Daily Show” dels bygger på reella skratt och underförstådda och förväntade skratt kan Weavers teori om rasistisk retorik bidra till att förstå hur *skratten* används för att skapa en retorisk stark mening i reportagen. Weaver pekar även på olika ords etymologi, och menar att detta är en av de grundläggande orsakerna till att humoristisk rasism uppfattas olika av olika individer (Weaver, 2011:54).

För att exemplifiera ords etymologi diskuterar han det amerikanska begreppet ”race”. Weaver menar att det är viktigt att förstå att begreppet ”race” ofta används på ett oproblematiskt sätt i vardagssamtal, och att det är ett begrepp som vi tycker är en del av det vi uppfattar som ”sunt förnuft” att använda⁴. Däremot menar han också att personer som använder begreppet ofta är helt omedvetna om ordets etymologi, och ordet blir därför istället helt enkelt ett sätt för personer att göra skillnad mellan *människor* och *människor*. Att använda begreppet ”race” på detta sätt är därför inte alltid en rasistisk handling, menar Weaver (2011:71).

I samband med dessa teoretikers perspektiv på rasism, språk och humor har en antologi – skriven av bland andra Sharon Lockyer, Michael Pickering och Michael Billig (2005) – varit en stor inspiration i det kritiskt analytiska arbetet. tänkandet. Den kritiska syn

⁴ Ordet ”ras” används inte i denna studie då det inte är ett befintligt, eller använt begrepp i det svenska språket. Etnicitet är här ett mer adekvat begrepp, och begreppet ”race” översätts därför till ”etnicitet” genom hela studien.

på humor som i denna antologi anläggs är däremot väl förankrad i den inställning till humor som Billig redovisar (2005).

Genom ett mångfacetterat teoretiskt ramverk blir ämnet grundligt och stabilt prövat. Samtliga teoretiker menar att det finns en makt i språket, däremot använder de olika utgångspunkter och metoder för att visa på legitimiteten i denna tes.

3.1 Tidigare perspektiv på humor och rasism

Den tidigare forskningen kring förlöjligande humor utgör ett stort och etablerat fält inom den samhällsvetenskapliga och sociologiska forskningen, som diskuteras föregående kapitel. Forskningen är till stor del – precis som denna studie – inriktad på det rasistiska förlöjligandet av etniska grupper. I Karl Malmqvists vetenskapliga artikel ”Satire, racist humour and the power of (un)laughter: On the restrained nature of Swedish online racist discourse targeting EU-migrants begging for money” (2015) görs en utförlig redovisning i hur rasistisk humor och förlöjligande kan bidra till att normalisera den uttalade rasism som finns mot gruppen romer. Denna studie ligger i linje med Karl Malmqvists vilja att rikta strålkastarljus mot ”oskyldiga” rasistiska skämt online, och diskutera den allvarliga sidan av och de bieffekter som rasistisk humor har, i en vidare vinkel (2015:737). Intressant i denna forskning är även att den rasism som enligt Malmqvist artikel riktas mot romer är av samma typ som i västvärlden riktas mot ostasiater, trots romers västerländska ursprung. I en vidare studie hade detta med fördel kunnat jämföras med annan typ av förlöjligande rasism, vilket potentiellt visat en än mer komplex bild av varför vissa grupperingar förlöjligas och andra grupper fruktas. Precis som Malmqvist artikel gör trycker även denna studie på den mest effektiva lösningen på problematiken med legitimeringen av rasistisk och förlöjligande humor: kraften av det uteblivna skrattet. Det uteblivna skrattet blir än mer viktigt i en kanal som når så många fler än flashback gör. Då personer som inte aktivt valt att ta del av rasistisk humor trots allt exponeras för det i en kanal som Fox News.

Specifikt inriktade på förlöjligandet av ostasiater är Lydia Lowe och Ching-in Chen (2005). Lowe och Chen uppmärksammar i samband med en falsk terrorismanklagelse mot fyra kineser i amerikanska media år 2005 den oseriösa bild som i USA, enligt Lowe och Chen, finns av ostasiater. Studien kontextualiserar den amerikanska diskrimineringen av ostasiater som var en realitet i slutet av 1800-talet, och jämför denna med dagens ”gula journalistik” (2005:6). Den uppmärksammar även förlöjligandet av ostasiater i media, som en grupp som inte behöver tas på allvar – en uppfattning som tydligt återspeglas i reportaget i

"The O'Reilly Factor", där det är mer fokus på huruvida individerna kan karate, än hur de resonerar kring presidentvalet, som är reporterens påstådda syfte att utreda.

Laurence Goldstein (1995) intresserar sig för den påverkan förlöjligandets egenskaper har på dess offer. Goldstein har en inställning till humor som senare kom att utvecklas i Billigs mer omfattande teori kring humorn, men kan förstås som en föregångare till det kritiska perspektiv som här används (1995:31).

Denna uppsats behandlar inte i lika hög grad den inverkan förlöjligandet har på den enskilda individen, utan syftar främst till att tolka hur förlöjligandet fungerar i ett specifikt socialt sammanhang.

4 Studiens genomförande

4.1 Kvalitativ text-och innehållsanalys som fallstudie

Empirin har analyserats med hjälp av en metodisk textanalys som behandlat all text (språk, musik och bild) tv-klippen innehåller. Denna typ av analys räknas till det som Helge Östbye, Karl Knapskog, Knut Helland och Leif Ove Larsen benämner som en kvalitativ text- och innehållsanalys (2003). Analysen är objektstyrd och är därför främst baserad på de egenskaper texten innehåller (2003:69).

Studien är samtidigt utformad som en kvalitativ fallstudie. Valet att göra en fallstudie gjordes då frågeställningen centreras kring att undersöka *hur* förlöjligandet yttrar sig. Fallstudie är en av de mest använda metoderna i samhällsvetenskapen, men används även i andra kunskapsfält. Metoden ger analysen verktyg för att kunna förklara mycket om ett relativt snävt ämne. Fallstudier blir däremot enligt Robert Yin (2003) mest kvalitativa och tillförlitliga då de kombineras med en annan kvalitativ metod. I denna uppsats är fallstudien baserad på en text- och innehållsanalys. Yin menar att fallstudier är lämpliga att använda när uppsatsen ämnar att analysera en specifik situation eller företeelse, i ett specifikt socialt sammanhang, för att kunna skapa förståelse för en större kontext. Empirin – som utgörs av de två klippen från ”The O’Reilly Factor” och ”The Daily Show” – är det specifika sammanhang fallstudien undersöker, då de i denna kontext är socialt sammanlänkade genom dess innehåll (Yin, 2003:5).

Genom att göra en fallstudie kan uppmärksamhet även läggas på fler aspekter än det textuella innehållet, fokus läggs då även på processer och de sociala relationer som speglas. För att kunna analysera dessa relationer i en specifik situation krävs däremot ett bestämt antal fokuspunkter. Denna studie undersöker främst processen och mötet mellan programledare, reporter och privatperson (Yin, 2003:21). Varigenom studien ges möjlighet att djupare undersöka relationer och eventuella samband mellan de två tv-klippen, och utifrån dessa – tillsammans med teoretiska infallsvinklar – kunna generalisera de skillnader och likheter som analysen tyder på.

4.2 Empiri och avgränsning

Empirin valdes i samband med ett intresse för olika typer av förlöjligande humor. Reportagen bidrog i sin tur med frågeställningen och problemformuleringen. Genom att endast se på två sammanlänkade klipp koncentreras studien till ett specifikt område. I samband med det smala

empiriska urvalet blir däremot generaliseringsförmågan förhållandevis liten, men tillåter istället studien att bli en del av en större kontext kring rasism i humor.

Valet av empiri baseras på att båda reportagen innehåller förlöjligande humor: både rasistiskt förlöjligande som vi ser i "The O'Reilly Factor" och ett förlöjligande som är vanligt förekommande i humor (Billig, 2005:194). Empirin erbjuder två sidor av samma mynt, förlöjligande humor och förlöjligande rasistisk humor, vilket gör förhållandet mellan dessa intressant att jämföra. Valet av en så liten empirisk grund gjordes i samband med att studien inriktades som fallstudie, och därigenom vill fokusera på en specifik företeelse i ett avskilt sammanhang (Yin, 2003:5). Reportagen problematiserar förhållandet mellan det som sker i allvarets värld (rasism och diskriminering av etniska grupper) och det som sker i humorns värld (skratt och förlöjligande). Tv-kanalernas tillgänglighet världen över tillsammans med deras stora popularitet var också en viktig aspekt i valet av empiri.

Om studien även fokuserat på svenska fall av förlöjligande och rasistisk humor hade undersökningen behövt föra en mer utförlig teoretisk diskussion kring samhällsideologi, då skillnader i kultur behövs tas i grundligare skärskådan. Därför är överförbarheten av eventuella slutsatser på en svensk kontext endast spekulativa, då denna mer samhällsideologiska diskussion inte förs.

Urvalet av de dialoger och de texter som analyseras bygger på en förundersökning av den intertextualitet de innehåller. Mats Ekström och Larsåke Larsson (2010) menar att intertextualiteten i en text kan påverka läsarens uppfattning, och därför har den spelat stor roll i valet av vilka texter som lagts i fokus (2010:166). Därav genomgick empirin två processer innan den analyserades: en genomgång av dess intertextualitet där texten för analysen valdes ut, och därefter en mer kategoriserande process där textinnehållet sammanlänkades med den teori som dess intertextualitet pekat mot (Östbye et al. 2010:77).

Studien avgränsas till att undersöka reportagens humoristiska och rasistiska utspel, samt deras olika funktioner – men sysselsätter sig inte med att diskutera större samhälleliga eller statliga maktstrukturernas funktioner och/eller dysfunktioner.

5 Öppning

Analysen inleds här med att öppna upp och presentera de perspektiv varmed empirin undersökts, och syftar till att skapa en förståelse för den fortsatta analysen.

Fox News nyhetsreportage ämnade att skapa en klarare bild av hur väljarkåren såg ut i Chinatown, New York, vilket klagörs i början av nyhetsprogrammet. Nyhetsankaret Bill O'Reilly presenterar klippet med en diskussion kring Kinas relation till USA, och anlägger på så sätt redan här en kritisk synvinkel på invånarna i denna stadsdel – som han även tidigare likställt med landet "Kina". Reportern Watters – som i videoklippet ses intervjua dessa individer – använder i sin tur en bakgrundslåt ("Kung Fu Fighting") för att inleda det som till en början ska föreställa professionellt journalistiskt arbete. Detta bidrar till att skapa en ytterst oseriös bild av Chinatowns väljarkår, som även i sig (re)presenteras som oengagerad och näst intill omedveten om det kommande presidentvalet.

Billig (2005) skriver ur ett kritiskt perspektiv på humor, om förlöjligandet av specifika grupper i samhället. Han menar att vi måste se skrattet som en seriös maktfaktor i den samhällseliga diskursen, och kanske framförallt då denna utspelar sig rasistiskt och kategoriserande. Skrattet har en central del i det som sker i Fox News reportage om Chinatown, och bidrar till känslan av att de intervjuade individernas åsikter inte spelar någon större roll. Denna analys fördjupar sig i såväl det medvetna som det undermedvetna förlöjligandet av ostasiater som grupp som främst sker i västvärlden. Genom att integrera teorier kring rasism, förlöjligande, humor och språkanvändning syftar den till att skapa en tydligare bild av de underliggande strukturer i det västerländska samhället som kan ses som bidragande faktorer till detta beteende.

Analysen behandlar även det genmäle på Fox News-reportaget som publicerades sjunde oktober 2016 av nyhets- och satirprogrammet "The Daily Show" i kanalen Comedy Central. "The Daily Show" använder sig av en reporter av asiatiskt ursprung – Ronny Chieng – för att ytterligare stärka sin legitimitet i frågan. Detta genmälande "motreportage" handlar främst om att kritisera det ursprungliga och kontroversiella reportaget i Fox News. Däremot visar Chieng och nyhetsankaret i "The Daily Show" att de – till skillnad från "The O'Reilly Factor" – tar Chinatown på allvar, och "ser" de verkliga individerna och personligheterna i stadsdelen.

6 Sunt förnuft

Nedan diskuteras det *sunda förnuft* som spelar en stor roll i varför vi ser viss humor som legitim, och annan humor som otänkbar.

Den personliga uppfattningen om vad som anses vara sunt förnuft⁵ (common sense) – eller ”socialt accepterat” – är en viktig punkt i diskussioner om humor, menar Billig. Det vi uppfattar vara ”sunt förnuft” är väl förankrat i vår uppfattning av vad som är allvarligt och seriöst, och vad vi uppfattar som skämtsamt, lättsamt eller underhållande. Det som en gång varit ”sunt förnuft” att skämta om, exempelvis skämt som man använder sig av i tonåren, kan i vuxen ålder uppfattas som motsatsen, och otänkbart att använda sig av. Därför kan humorn sägas vara ”flytande” och ambivalent, aldrig statisk, men oftast tillhörande ”sunt förnuft” (Billig, 2005:13). Skämt som vi inte uppfattar som ”sunt förnuft” blir ofta förbigångna, och förpassas utanför det som uppfattas vara ”sunt förnuft”, likt en hermeneutisk spiral. Det finns därmed en stor skillnad i vad som anses vara ”sunt förnuft” i dessa två olika nyhetskanaler – där båda däremot tycker att det är acceptabelt att göra sig rolig på andras bekostnad, och att håna andra.

Analysen pekar på att detta handlar om att framkalla skratt genom okonventionella tillvägagångsätt. Med att använda okonventionella tillvägagångsätt avses här det förlöjligande och hånande som de båda tv-klippen bygger på. Däremot skiljer sig klippen i fråga om vem det är som hånas. Både Billig och Weaver menar att humor är ett mångfacetterat språk, som därför inte heller kan förstås i ett specifikt schematiskt format, utan måste analyseras i dess rätta kontext, från fall till fall (Billig, 2005:175) (Weaver, 2011:33).

⁵ Engelskans begrepp ”common sense” översätts i denna studie till svenskans ”sunt förnuft”, en alternativ översättning kan däremot vara ”den allmänna meningen”.

7 Förlöjligandet i humorn

Det specifika ämnet för studien presenteras, och vi besvarar här varför förlöjligandet, som bedrivs av båda parter, inte kan bidra till långsiktigt positiva effekter.

Det gemensamma för reportagen är det fokus de lägger på att förlöjliga individer, åsikter, stereotyper och språk. Samtliga delar av tv-klippen analyseras efter dessa kategorier, men analyseras också utifrån vilken kontext reportagen utspelas i.

Förlöjligandet är historiskt sett en av de äldsta formerna av humor. Det har däremot inte alltid betraktats som en negativ del av humor. Det har setts som en vital del för en levande – men även för en disciplinerad – samhällelig diskurs. Detta menar Billig är ett ställningstagande som stämmer bättre överens med det förhållningssätt till humor och förlöjligande som han själv intar, än tidigare mer optimistiskt ställda teorier kring humorns funktioner, som tidigare nämnt Klein exempelvis redovisat (Billig, 2005:17).

”The Daily Show” använder sig av en mer direkt form av förlöjligande humor än det rasistiska förlöjligande som ”The O’Reilly Factor” framför. Reportern Chieng använder sig istället av svordomar och sexistiskt språk när han går till personangrepp på både Fox News nyhetsankare Bill O’Reilly, och reportern som figurerar i reportaget, Jesse Watters. Exempel på hur Chieng försöker framkalla skratt i ”The Daily Show” är bland annat genom meningar som anspelar på hur låg intelligens programledarna har:

”Is it hard to fit Bill O’Reilly’s entire scrotum in your mouth?”

Billig menar däremot att inga sociala gärningar eller uttalanden egentligen är skyddade från att bli utsatta för förlöjligande. Även de som anses vara ”goda” och ”bra” personer kan bli utsatta för förlöjligande. Vi kan inte skydda oss från detta på något sätt, eftersom det är införlivat i vår kultur. Förlöjligande och annat slags hånande är däremot, enligt Billig, alltid förknippat med *njutning* (Billig, 2005:23). Han menar därför att denna slags njutning inte alltid behöver vara förknippad med planerat förlöjligande, det kan också vara ett omedvetet och spontant förlöjligande.

Att det finns en njutning i att se andra förlöjligas är anledningen till att förlöjligandet är så populärt i humorn, och det är därmed även dragningskraften i användandet av förlöjligande humor. Njutningen kan sägas ligga vid olika punkter i de två tv-klippen. För den som underhålls av ”The Daily Show” -klippet ligger njutningen i att ha sett det

ursprungliga klippet, och nu se ett nyhets-och satirprogram förminska de värderingar som spelades upp i det. Medan den som underhålls av Fox News klipp finner njutning i att känna sig som den privilegierade och smarta vita personen; eftersom ingen annan än de som känner sig inkluderade i den skara som *inte förlöjligas* kan njuta av denna exkluderande och rasistiska humor. Billig exemplifierar detta med att peka på hur ”vi” alltid vill sätta andra personer ”på plats”, och därför även i vardagslivet utnyttjar förlöjligandet som en maktmekanism (Billig, 2005:165). Denna underliggande och i viss mån omedvetna vilja att rätta andra med hjälp av sarkasm och förlöjligande kan dock inte sägas speglas i denna empiri. Båda mediekanaler är väl medvetna om vad och vilka det är de förlöjligar.

”The Daily Show” använder sig av publikskratt i sitt reportage, som dels utspelar sig i en nyhetsstudio, men också på Chinatowns gator i New York. Detta beror troligtvis på att kanalen främst sysslar med komedi och satir. Satir i sig är baserat på förlöjligande och hånande. Det befäster således även idén om det hånande och förlöjligande skrattet, och uppvisar den sorts njutning som internaliseras genom det hånande skrattet (Billig, 2005:23). Även Fox News klipp innehåller hånande skratt, men man använder sig inte av publikskratt. Skrattet finns istället i det tysta, i de svar som intervjupersonerna ger, som sedan kommenteras av de klipp som lagts in precis där det förmodade, inkännande skrattet antas komma. Däremot skrattar både Watters och O’Reilly åt Fox News-klippet i efterhand, vilket ur denna synvinkel kan tolkas som deras egen legitimering av detta reportage som en underhållande handling.

Ronny Chieng fortsätter sedan ”The Daily Shows” genmälande ”motreportage” och visar ett klipp från Chinatown, här som reporter. Han intervjuar fyra personer, alla med asiatiskt ursprung, och talar mandarin till tre av fyra intervjupersoner. Bruket av mandarin kan här tolkas som en antirasistisk handling, för att med språkkunskaper visa på mångfaldens positiva egenskaper. Samtidigt kan detta för mindre källkritiska tittare vara ett verkligt exempel på den enligt dem ”befintliga” segregation i samhället och i Chinatown, som Fox News indirekt pekar på genom att (re)presentera ostasiater som oengagerade medborgare.

Programledarna i Fox News klargör sitt budskap väl i sin förlöjligande typ av humor. Genom användandet och återuppspelningen av Fox News video senare i ”The Daily Show” blir funktionen av Fox News förlöjligande även i viss bemärkelse *dubbel*. Fox News budskap når således fram i en direkt aspekt – genom att sända reportaget – men alltså även i en sekundär aspekt, då filmklippet från reportaget åter visas i ”The Daily Show”. Genom att repetera klippet ur ”The O’Reilly Factor” blir – genom detta synsätt – ”The Daily Show” ytterligare en kanal där Fox News budskap visas (Billig, 2005:176). Därför kan det

argumenteras för att det finns en problematisk sida av att återspela budskap som inte är ens egna.

Den fortsatta analysen behandlar maktaspekter i humorns mörka sidor, och analyserar vad som gör att specifika grupper i samhället blir utpekade som "den andre". Kapitlet ser på hur innehållet i dessa reportage kan bidra till att befästa eller utmana den bild av ostasiater som den västerländska humorn ofta projicerar.

8 Rasism som komik

I detta kapitel diskuteras användandet av rasistiska utspel i humorns värld. Vi ställer oss här frågan om tv-klippen innehåller rasistiska åsikter och utspel?

Billig menar att det inte – grundat i tidigare argument kring humorns komplexa natur – kan finnas *en* teori som gäller för *all* slags humor (Billig, 2005:175). Problematiken ligger i att ingen teori kan skapa förståelse för varför vi skrattar åt en sak och ignorerar en annan.

Fox News avslutar sitt reportage om Chinatown med orden;

”It was all in good fun, but of course we are going to recieve lots of emails”

Nyhetsankaret tycks försvara den typ av humor som reportaget förmedlar, men medger med denna mening även att reportaget inte är helt moraliskt korrekt. Att försvara den rasistiska eller diskriminerande handlingen, som nyhetsankaret på Fox News här gör, har historiskt – enligt såväl Billig som Weaver – kopplats till hur vardagsrasismen fått sitt fäste i samhället (Billig, 2005:235) (Weaver, 2011:3).

Den replik som avslutar Fox News reportage visar även på en slags dold rasism, som hänvisar till att ostasiater i Chinatown inte är produktiva individer som andra – förslagsvis amerikaner utan asiatiska rötter – är:

”They wait for you to walk away, cause they don’t have anything else to do”

Genom denna replik bildas ett ”vi” och ett ”dom”, där ”dom” presenteras som de avvikande, eventuellt arbetslösa och oengagerade. Detta handlar – som Chieng även menar – om att dessa individer inte talar det engelska språket, och därför inte kan försvara sig, eller svara på de frågor de får. Att intervjua personer som inte kan försvara sin ståndpunkt eller förmedla sin åsikt är här sättet som Fox News förlöjligar dessa personer på. ”The Daily Show” pekar också på detta i sitt svarande reportage:

”We went to Chinatown and spoke a language that they understand, human!”

Rasister använder sig ofta av humor i sina rasistiska utspel, och förmedlar ofta dessa rasistiska skämt på sina hemsidor. Enligt Malmqvist skämtar rasister ofta om att tortera, lyncha och

bränna sina offer. Dessa typer av ”skämt” och uttalanden sker på specifika hemsidor, eftersom de inte uppfattas som ”rumsrena” av allmänheten. Och de får på så sätt inte heller utrymme i etablerade medier (Malmqvist, 2015:735). Detta kan grundas i reaktionen från allmänheten – det uteblivna skrattet. Den anklagade menar ofta att det rasistiska skämtet ”bara var ett skämt”, medan den som kritiserar det menar att ”ett rasistiskt skämt kan aldrig vara ett skämt”. Christie Davies (1990) menar att detta helt beror på om den skämtande själv tror på de stereotyper hen skämtar om, denna problematik diskuterar även Billig. Varpå Davies menar att riktiga antisemiter använder sig av annat än skämt för att visa sin ståndpunkt, och rasismen kan därför inte sägas enbart ligga i humorn (Billig, 2005:210). Etniska skämt bidrar till att cementera olika – redan befintliga – stereotyper som varken är vetenskapligt grundade eller rättvisa. Genom att använda Davies synsätt på rasism i humor kan man exemplifiera med hur ostasiater speglas i Fox News reportage och görs till stereotyper. De intervjuade uppfattar inte själva och har heller inte blivit informerade om att de är en del av skämtet: därför är skämtet alltså rasistiska, enligt detta resonemang. Man kan också exemplifiera med användandet av ”the N word”, som frekvent används mellan svarta personer i USA, men som är högst tabu och renodlat rasistiskt när det används av vita personer. Enligt detta resonemang är humorns premisser liknande världen över, och bestäms utifrån vem det är som använder orden, och i vilken kontext ett skämt berättas.

Enligt Billig existerar inte universell humor, men menar att det däremot finns liknande typer av humor inom varje kultur (2005:185). Den humor vi brukar är enligt Billig i beroendeförhållande till hur vi är uppväxtpräglade, och hemlandets *historia*. Alla kulturer har specifika koder som uppmuntrar specifika beteenden, och därav även en specifik slags humor (Billig, 2005:188).

Kan man därför argumentera för att rasistiska skämt är mer eller mindre förekommande i länder som exempelvis upplevt krig? Man kan därmed spekulera i vilka länders historia Billig syftar till, och vilka skillnader som finns mellan länder som Sverige och USA? Trots att Sveriges historia är olik USA:s är den förlöjligande humorn av ostasiater även här en realitet (Lundberg, 2013:21).

I denna diskussion använder sig Weaver av en annan teori; han uppehåller sig till stor del vid olika *teckens* betydelse, ur ett semiotiskt perspektiv. Han menar att likhetstecken mellan länder och specifika ting (här Kina och Chinatown) också kan vara anledningen till att vi förstår och uppfattar olika företeelser som rasism. Enligt Weavers resonemang kring överensstämmande tecken i språket måste alltså merparten av de tecken som förmedlas – språkligt och bildligt – genom humorn ha en specifik betydelse för att

reflexionerna och reaktionerna ska bli desamma. Därför går gränsen för det som uppfattas som *ren rasism* av olika individer även vid olika kombinationer av dessa tecken (Weaver, 2011:56).

Billig menar att det inom förlöjligandets ramar finns två olika kategorier. Den ena sortens förlöjligande är mer rebellisk, och hånar ofta staten, eller de som anses ha kontroll, makt. I denna kategori skulle vi kunna säga att "The Daily Show"-genmålet på den ursprungliga videon kan placeras då den kritiserar och hånar okunnigheten och rasismen i "The O'Reilly Factor". Den andra kategorin av förlöjligande, menar Billig, är det disciplinerande förlöjligandet. Hit skulle vi kunna räkna den ursprungliga videon av Fox News, där det inte är en specifik person som förlöjligas, utan en hel samhällsgrupp, vilket – enligt Billig – är mer av disciplinerande art (Billig, 2005:203). Fox News utmanar det som är "politiskt korrekt", och blir sedan kritiserad och själv hånad av dem som räknas som de "politiskt korrekta" på "The Daily Show". Disciplinärt förlöjligande hånar oftast dem som inte innehar makt (här personerna i Chinatown) medan rebelliskt förlöjligande är de hån som används för att förlöjliga makten (Fox News) (Billig, 2005:208).

Enligt Billig finns det en problematik mellan att vara rebellisk och humoristisk: detta eftersom rebelliska krafter främst är politiska i sina budskap. I "The Daily Show"-reportaget fungerar kombinationen mellan det rebelliska budskapet och humorn utan kommunikativ problematik. "The Daily Show" använder sig av en "sunt förnuft"-diskurs snarare än en mer politisk och rebellisk propaganda (Billig, 2005:209).

Billig menar att program som dessa uppmuntrar förlöjligandets existens i humorn eftersom de skapar en slags sensation hos tittaren. Denna sensation är igenkännbar i flertalet humoristiska program. Men den utspelas även i media, bland annat i live-sända politiska debatter, där vi som tittare blir engagerade, då vi vill se vem som "vinner" debatten (Billig, 2005:123). Den sensation Billig menar finns i humorns värld finns därför även i allvarets värld. Detta stärker de tidigare nämnda argumenten som Billig anför, angående en icke-existerande gräns mellan dessa två världar.

Däremot kan individer, genom sina reflexioner, vara med och bidra till att omforma vad vi uppfattar vara "sunt förnuft". Genom att påverka eller låta sig påverkas av den reflexion som kommer efter skrattet kan vi därför skapa en inre förståelse för vad vi uppfattar vara acceptabelt att skämta om. Reflexionen är den viktigaste komponenten för att rasistiska skämt ska kunna minimeras, då individen själv väljer att ta avstånd från ett beteende som den i efterhand uppfattat som omoraliskt. Reflexionen hos samtliga tittare och programledare/reportrar är för oss omöjlig att nå, eftersom den sker i en eftertanke. Att

förlöjligande och rasistiska skämt fortfarande får plats i media kan däremot tyda på att denna eftertanke eller reflexion sker i allt mindre utsträckning.

Lockyer och Pickering (2005) skriver att kontexten är extremt viktig i fråga om hur komiken uppfattas – som positiv eller som negativ. De menar att den viktigaste delen i ett skämt vissa gånger – och i många fall då det handlar om skämt kring kultur och etnicitet – är *vem* som skämtar om det. Det är mer socialt acceptabelt att skämta om sin egen etnicitet, och sitt eget kön eller sexuella läggning, än om andras (Lockyer & Pickering, 2005:9).

I "The Daily Show"-reportaget skämtar även Chieng om asiater, vilket vi inte lägger så stor vikt vid, eftersom Chieng själv ursprungligen är från Kina. Det pekar på en skillnad i hur samma slags skämt uppfattas på helt olika sätt, beroende vem som uttalar dem, och i vilken kontext. Även Chieng använder sig av stereotypiserande meningar kring Asien då han talar om den "censur" som många asiatiska samhällen lever under, och som ofta projiceras som negativ och diskriminerande i västvärlden. Vilket tyder på hur annorlunda stereotypiserande meningar kan uppfattas beroende på vem som uttalar dem, och i vilket kontext (Lockyer & Pickering, 2005:8).

9 Makten i skrattet

Detta kapitel analyserar den makt – det sunda förnuft som tidigare diskuterats – som finns i skrattet och i vår humor.

Täckmanteln *humor* är den faktor som – trots klippens olikheter – är den gemensamma nämnaren i detta material. I båda klippen används skrattet för att förminska den andre, vilket är en återkommande ingrediens i det vi brukar kalla ”humor”. Billig menar att detta bland annat beror på att vi historiskt alltid använt skrattet som en konstituerande men ofta osynlig kraft i samhället. Det vi ser som ”sunt förnuft” i en era, acceptabelt och legitimt att skämta om i en viss epok eller tidpunkt, kan skilja sig totalt från vad som i dag är ”sunt förnuft”. Genom detta synsätt blir det också tydligt att det existerar en makt i humorn, eftersom det som konstituerar dessa premisser är föränderligt (Billig, 2005:234).

Detta kritiska perspektiv på humorns premisser menar Billig även att samhällsvetare och samhällskritiker måste anlägga på de bakomliggande strukturer som konstituerar det vi ser som ”sunt förnuft”. Billig menar att vi med fördel kan applicera sådana bakomliggande orsaker på analyser av rasism och andra samhällsproblem (Billig, 2005:10). Detta synsätt är därför intressant att ha i åtanke i denna analys då vi vill belysa de bakomliggande anledningarna till legitimeringen av den rasistiska humorn om ostasiater.

Om vi ser till skrattet som en konstituerande kraft i båda dessa klipp, uppvisas det i det som Billig anser vara ”de mörkare sidorna av humor”. Detta eftersom det inte är en humor som är speciellt glädjefylld, eller kreativ. De mörkare sidorna är de sidor som Billig menar är konstituerande, eftersom dess primära uppgift och funktion är att förlöjliga. Därför är humorn, enligt Billig men även enligt Weaver, en förklädd typ av maktdimension (Billig, 2005:10) (Weaver, 2011:3).

Billig menar att vi genom vår kultur och uppväxt lär oss att ”skratta smart”. Vi lär oss att använda skrattet för att visa vår ståndpunkt i samhället, men även för att visa vad vi inte står för i samhället (Billig, 2005:2). Antingen skrattar vi för att hålla med – om humorn som förmedlas stämmer överens med vår bild av sanningen. Eller förmedlar vi ett alternativt uteblivet skratt, som enligt Billig ofta används för att utåt behålla kontroll över vår etiska och moraliska uppfattning. I denna kontext skulle det kunna speglas i hur *förväntat* skratt används för att befästa det som till synes redan är befintliga ståndpunkter kring ostasiater i det amerikanska samhället. Men det skulle även kunna befästa motståndet till rasismen mot ostasiater. Ett uteblivet skratt kan alltså, enligt Billig, vara lika kraftfullt som ett skratt för att

förlöjliga någon. Detta blir intressant i denna kontext, då det uteblivna skrattet – enligt Billig – ur ett teoretiskt perspektiv skulle kunna vara lika konstituerande som det skratt som används för att förlöjliga (Billig, 2005:7). Vilket innebär att ett uteblivet skratt, ämnat att utesluta aktörer och åsikter – som Fox News kontroversiella klipp om Chinatown – skulle kunna helt eliminera rasistiska uttalanden.

Men det uteblivna skrattet är inte det som blir genmälet till Fox News-reportaget. ”The Daily Show” använder sig istället av liknande metoder som Fox News, för att framkalla en humoristisk ton. Genom att använda samma slags retorik som Fox News legitimerar ”The Daily Show” denna typ av retorik som ett språkligt verktyg. Vilket också är ett ytterst vanligt retoriskt verktyg i satir och komik, där det ofta sker personangrepp på och hånande av samhällets maktinnehavare.

Men att förhindra denna typ av humor – genom ett uteblivet skratt – skapar även problematik ur ett maktperspektiv, eftersom det även då blir klart hur humorn *inte* får uttryckas, och att skämtet har brutit mot existerande kulturella koder. Därför kan man se hur maktrelationer kritiseras, men återskapas med hjälp av humor i dessa två klipp, där såväl skrattets makt och det uteblivna skrattets makt agerar (Billig, 2005:126).

Förlöjligande är, enligt Billig, universellt användbart för både socialisation och för att bevara den sociala ordning som redan finns i samhället, genom de generande skämten (Billig, 2005:235). Därför kan det ur detta perspektiv även betraktas som ett potentiellt viktigt verktyg för att skapa balans och struktur i samhället. Men det finns, som Billig även menar, alltså en stor skillnad mellan positiv och negativ humor. Han menar att de är två helt skilda fenomen (Billig, 2005:23).

Förlöjligande kan alltså inte frambringa några positiva effekter, trots att det fortfarande kan bringa nöje för dem som sysselsätter sig med det. Här visas det i exemplet med Fox News-programledarna som vet att det kanske inte är ”sunt förnuft” att skämta om asiater, men som själva finner ett nöje i det, och fortsätter. Därför förblir även effekten negativ, men nöjet finns kvar för de som delar denna verklighetsuppfattning. Således uppstår även för oss komplikationer i att se det förlöjligande som sker i ”The Daily Show” som något positivt för den mer mångkulturella och mångfacetterade nyhetsrapporteringen i framtiden. Samtliga reportage i inslagen bygger på negativ humor och kan alltså inte heller skapa positiva effekter i samhället (ibid).

Billig menar att personer som använder sig av denna slags negativa humor tenderar att dubbla sitt hånande skratt om någon utomstående skulle påpeka att skämtet var omoraliskt eller oetiskt. Vilket vi även ser i slutet på Fox News klipp, där programledarna Bill

O’Reilly och Jesse Watters i programmet ”The O’Reilly Factor” skrattar när de själva inser att det kommer att komma in arga reaktioner på reportaget. Genom att fortsätta skratta fortgår de även att försvara sina handlingar, och det som visats i reportaget från Chinatown. Billig menar att vi inte medvetet sviker vår etiska och moraliska sida genom att skratta åt omoraliska saker. Han menar att dessa omoraliska och förlöjligande skämt och skratt istället kommer per automatik då vi omedvetet eller medvetet följer den rådande samhällsideologin (Billig, 2005:37).

Därför blir tesen att Fox News klipp och reportage är en *ren rasistisk handling* – som ”The Daily Show” menar – svår att driva. Vi kan däremot anta att de skämt som görs i Fox News klipp har godkänts och lästs igenom ett flertal gånger av olika personer i Fox News redaktionsledning innan klippet publicerades.

Utan gränser för vad vi uppfattar som humoristiskt och roligt menar Lockyer och Pickering däremot att humorn hade förintats. Vi hade inte vetat vad vi ska skämta om, eller vad vi ska skratta åt. Humor är därav även beroende av dess maktinnehållande dimensioner för att kunna överleva, och innehålla gränser. Utan skrattets maktdimension hade vi alltså förlorat den egna rätten att kontrollera det vi väljer att uppfatta som humoristiskt. Därför är humorns maktdimensioner paradoxala. Ett skratt måste finnas för att acceptera en viss humor, men ett skratt måste också utebli för att förgöra samma humor (Lockyer & Pickering, 2005:14).

Billig pekar även på att den franske filosofen Henri Bergson (1911) som menade att skratt finns till för att *avgränsa* det som är acceptabelt – det anpassade – och det som tolkas som oacceptabelt – det missanpassade. Därmed verkar det för att skydda den sociala utvecklingen i samhället. Bergson menade på så vis att man som medborgare inte kan vara totalt likgiltig inför omvärlden, utan en måste ständigt förhålla sig upplyst om vad som sker i omvärlden, för att kunna vara medveten om när skrattet ska komma, och kunna undvika ett hånande skratt (Bergson, 1911:135). I samband med detta resonemang kan man även argumentera att Fox News använder sig av förlöjligande humor gentemot personer i Chinatown för att de själva lyder under skrattets makt: Fox News drivs av att inte vilja bli hånat. Skratt är således maktbärande, eftersom vi drivs av att inte vilja bli utskrattade.

Bergson menar däremot – till skillnad från Billig – att skrattet oftast fungerar som ”samhällsförbättrande”, medan det i denna kontext tycks användas för att kontrollera, och snarare förstärka det redan segregerade samhället i USA (Billig, 2005:128).

Det som ofta nämns i teorier och forskning om humor är dess olika *funktioner*. Humor framställs ofta *fungera* som ett ”lättnande” och ”ventilerande” verktyg för samhällets

strukturellt problematiska relationer. Genom en så okritisk inställning hade vi i denna empiri istället påstått att hur rasistiska utlåtanden, och förlöjligande av individer kan bidra till positiva effekter i samhället. Men ordet ”funktion” konnoterar till en positiv egenskap, som nämnts tidigare, och förlöjligandet kan inte heller ses som en positiv beståndsdel av humorn (Billig, 2005:123). Därför är det, enligt denna studie, möjligtvis bättre att använda ordet ”maktegenskaper” i utvärderande av humorns eventuella effekter.

Klippen innehåller faktiska bevis på att humorn har en funktion, de innehåller som redovisats tidigare vissa *maktegenskaper*. För att konkretisera dessa funktioner kan vi ta hjälp av de tre specifika funktioner Billig själv använder, främjandet av gruppssammanhållning, provocerandet av gruppkonflikter och tillhandahållandet av social kontroll (Fine, 1983:54f). Klippen skapar gruppssammanhållning i deras egna segment av tittare: eftersom de roas av samma skämt skapas en grupp av liknande åsikter i just den kontexten, och vid den tidpunkten. Genom sitt negativa språk och genom förlöjligandet skapas också, som Fine menade, en provocerande kraft, en kraft som ”The Daily Show” reagerar på genom att skapa en gruppkonflikt med sitt genmäle. Utan denna aspekt av genmäle hade det däremot blivit svårt att peka på detta provocerande av gruppkonflikter. Den sista funktionen handlar om kontroll, eller som vi tidigare kallat det humorns maktegenskaper.

10 Allvarets värld i humoristisk vinkel

Finns det någon skillnad i vad som sägs i humorns namn, och vad som sägs i allvarets?

Genom det tidigare redovisade synsättet på humor – som såväl Billig som Weaver tar avstamp i, när de utformade sina kritiska studier av humor – förloras helt distinktionen som tidigare funnits, en gränsdragning mellan humorn och allvarets värld. Därför blir på detta sätt även dessa klipp en del av det vi måste betrakta ske i allvarets värld, och inte för sig, utanför det ”sunda förnuft” vi i normala fall applicerar, i humorns värld. Denna typ av förlöjligande blir genom detta resonemang en spegling av det som sker i allvarets värld. Därför kan det också ses konstituera och möjliggöra det förlöjligande av ostasiater som sker i västvärlden.

Om humorn är integrerad i allvarets värld, är den även integrerad i vår kultur, då humor ofta beskrivs vara ”kulturellt präglad”. Om vi exemplifierar denna typ av kulturbetingad humor – som en befintlig och existerande idé i väst – ser vi hur medierade program som bland annat ”The Tonight Show” är uppskattade västvärlden över, sända även i Sverige. Programmen anses alltså förmedla en slags humor som är ”universell” – eller snarare ”västvänlig” – och anses därför fungera i såväl Sverige som i USA. Med detta i åtanke kan vi därför påstå att det finns paralleller mellan kulturen (humorn) i USA och kulturen (humorn) i Europa. Det är detta synsätt på kultur som bidrar till att det i denna analys sätts ett likhetstecken mellan Europa, USA och ”västvärlden”.

Ett mer specifikt exempel på den humor, som i Billigs mening är av ”det mörka” slaget, skulle här kunna vara humorprogram som är strikt förknippade med det förlöjligande, och hånande skrattet, ”Americas funniest home videos”. Även detta program sänds frekvent i svensk television, men är även populärt i större delen av västvärlden. Med detta exempel skapas en klarhet i det nöje västvärlden finner i skrattets förlöjligande maktegenskaper. Utifrån denna förståelse kan man också relatera nyhetsprogram som baseras på förlöjligande – som båda dessa reportage gör – till dels den västerländska kulturen, genom den gränsöverskridande tittarpopulationen, dels till humorns förankring i allvarets värld, genom konnotationerna till reella nyheter och nyhetsprogram. I båda kontexter där reportagen utspelas används attribut som har förankring i allvarets värld, en nyhetsredaktion, ett nyhetsankare, användandet av intervjuer och reportrar, samt det ursprungliga temat för de båda reportagen – presidentvalet i USA.

Samtliga attribut i klippet bidrar alltså till att skapa en utåt sett seriös bild av reportagen. Detta skapar en ambivalens hos tittaren mellan det som *sägs* och det som *syns*.

Fox News anses vara en reell nyhetsproducent i USA, medan "The Daily Show" är ett etablerat forum för satir och därmed för maktkritiska röster. Även detta bidrar till raserandet av gränsen mellan humorns värld och det vi här kallar allvarets värld.

Lockyer och Pickering menar att skillnaderna mellan hur många skämt som i Storbritannien handlar om vita personer inte går att mäta mot den enorma mängden skämt om landets irländska och afro-karibiska invandrare (Lockyer & Pickering, 2005:17). Billig menar att kulturen är konstituerande för vår humor, vilket ur denna synvinkel visar på att vita personer i västvärlden i högre grad gör sig roliga på andra etniciteters bekostnad än tvärtom.

11 Kulturell rasism inom den medierade världen

Kapitlet ser på hur rasism ser olik ut i förhållande till vem den riktar sig mot. Förlöjligandet av ”den andre” förhåller sig därför till vem denne ”andre” är.

Weaver menar att det finns en skillnad mellan kulturell rasism och den han kallar biologisk rasism. Biologisk rasism uppehåller sig vid fysiska och biologiska skillnader, men även i skillnader gällande ”karaktär”, medan kulturell rasism främst sysselsätter sig med att se skillnader mellan ”vi” och ”dom”. Den humor som används i Fox News-klippet kan därmed sägas tillhöra det han menar är den kulturella rasismen (Weaver, 2011:51).

Fokus i den kulturella rasismen, menar Weaver, ligger i den vikt som läggs vid kulturella skillnader mellan en själv och ”den andre”, snarare än den avsaknad av kultur som betonas i annan rasism. Detta påstående gör det i sig omöjligt för andra etniska grupper att inte utsättas för någon slags rasism, då deras kultur alltid är *alltför* annorlunda, eller har *alltför* lågt kulturellt kapital för att tas på allvar (Weaver, 2011:117). Jesse Watters väljer exempelvis att intervjua Chinatowns invånare på ett specifikt sätt, och ställer frågor som inte har någon egentlig relevans till ämnet:

” Do you know karate?”

Han sätter därmed sig själv i den ”normativa” positionen och de intervjuade personerna blir därför ”de udda” eller ”de andra”. Detta speglas bland annat i sättet som Watters väljer att ställa frågorna – på ett sätt som kan ses bidra till att återskapa och cementera de rasistiska stereotyper som han redan omfattar rörande ostasiater, landet Kina och stadsdelen Chinatown.

Att personerna som intervjuas i Chinatown inte presenteras med namn är också en aspekt som i klippet bidrar till att av-personifiera individerna. Både reportern Jesse Watters och nyhetsankaren Bill O’Reilly i Fox News-klippet presenteras med namn, väl synliga i reportaget. Detta bidrar också till känslan av Fox News syn på de intervjuade som mer en kulturell grupp, alltså ”de andra”, eftersom ingen presenteras med namn, och ingen heller får fler än en fråga. Klippet byggs istället upp genom ett uttalande per intervjuad person.

Weaver menar bland annat att denna typ av rasism inte endast fungerar som kategoriserande och stereotypiserande, utan även anspelar på och kritiserar användandet av den vite mannens ” eget territorium”. Han menar att detta ofta speglas i sättet man talar om hur

specifika delar av landet ”används upp” eller ”belägras av” en specifik, i detta fall etnisk grupp. Både programledaren och reportern likställer det faktiska landet Kina med den stadsdel som de anser motsvara detta land, alltså Chinatown (Weaver, 2011:51). Detta kan alltså, enligt Weaver, vara en del av den välbefästa kulturella rasismen.

Den kulturella rasismen kan enligt Weaver också förklaras i begrepp som *proteophobia*, där den som ses som udda också är ”smutsig” – och därför inte ska få plats i den sociala sfären. Det är denna negativa form av utpekande och kategoriserande i den kulturella rasismen som ofta får utrymme i sarkastisk och förlöjligande humor, just för att den hjälper till att fixera det som Fox News här föreslår vara befintliga idéer kring ostasiater och framförallt kineser (Weaver, 2011:59).

Weaver menar också att detta till stor del samspelar med motsatsbegreppet *proteophilia*, där den som är ”den udda” inte ses som ett hot. Men samtidigt, genom att komma överens med och acceptera ”den udda” – här asiaterna i Chinatown – bibehålls även en social kontroll över dem, då de inte längre anses kunna utgöra hot, när de är integrerade och utåt sett ”uppskattade” i majoritetssamhället. Detta resonemang är väldigt intressant för denna analys eftersom videoklippen visar på dessa två begrepp i samverkan. Fox News-klippet har som tidigare nämnts visat sig innehålla en rad kontroversiella verklighetsuppfattningar, som anses vara de ”rätta”. Dessa har en, enligt Weavers två olika begrepp, mer proteofobisk inställning till ”den udda”. Det genmälande klippet från ”The Daily Show” visar på en vänligare inställning (proteophilisk), där personer presenteras med sina verkliga identiteter, och etniska ursprung, men som också visar sig ha integrerats väl i det amerikanska samhället, en bild som de proteofobiska reporterna på Fox News väljer att utesluta och ignorera (Weaver, 2011:59).

Med utgångspunkt i begreppet *proteophilia* kan vi därför också påstå att detta bemötande av ”den udda” stärks i samband med humorn. ”The Daily Show” visar på hur man genom detta synsätt kan stärka sina egna argument – att ”vi är alla lika värda” – genom att visa på inkluderingen av ”den udda” och i försvaret av det mångkulturella samhället.

I det ursprungliga Fox News-reportaget i Chinatown anspelas på kinesers ”tålamod”, och kanske även deras icke-intelligens. De framställs som antingen partytjejer i korta kjolar, äldre män/kvinnor som inte kan tala engelska, eller som arga gubbar. Samtliga intervjuade personer framställs som ointressanta för reportaget och därför även som ointresserade av det amerikanska valet. Detta är ett exempel på det Weaver menar är en typiskt framställning av det historiskt sett rasistiskt påstådda sambandet mellan intelligens och etnicitet. Genom att föra samman två stereotyper skapas därför en skillnad i reportaget: dels

att ostasiater håller sig för sig själva i en egen stadsdel, dels stereotypen som Weaver menar är existerande i dagens Amerika – att vita personer är mer intelligenta än svarta (eller icke-vita). På detta sätt anspelar Fox News reportage på tidigare existerande stereotyper, som därmed möjliggör denna typ av förlöjligande humor och antaganden (Weaver, 2011:87).

Tariq Modood (1997) menar att den rasism som riktats mot brittiska ostasiater i hans samtida England främst handlat om den *kulturella* skillnaden, och mindre om fysiska/utseenderelaterade aspekter. Han menar att stora skillnader i familjekonstellationer, klädsel och språk bidrar till att just ostasiater blir utsatta för den kulturella rasismen, istället för den rasism han menar att svarta utsätts för, som konstrueras utifrån ”avvikande” hudfärg. Därav menar Modood att rasismen som är riktad mot ostasiater har en dubbelverkan, delvis på grund av fysiskt utseende, men främst på grund av kulturella skillnader (Modood,1997:287).

Weaver väljer i samband med diskussionen kring den kulturella rasismen däremot främst att avhandla skämt som handlar om muslimer, när han talar om rasism gentemot asiater, och menar att det handlar om islamofobi (Weaver, 2011:140). Detta tyder på en viss förvirring i användandet av ordet *asiater*, eftersom asiater är personer som kommer från Asien, och kan därför inte alla företrädas av religionen islam. Därför blir det fel att använda ordet asiater som gruppbenämning, då författaren egentligen diskuterar en specifik grupp från Asien som delar religiös uppfattning. Trots att Weaver uppehåller sig vid en islamofobisk diskussion i kapitlet kring kulturell rasism, kan vi applicera detta resonemang på den mer kulturbetingade form av rasism vi ser få utrymme i Fox News-reportaget.

Ronny Chieng, reportern på ”The Daily Show”, förminskar själv den kulturella rasism som ostasiater utsätts för genom att säga följande i sin kommentar till det ursprungliga Fox News-klippet:

”I mean everyone has been wondering – Who will be the target of 2016’s worst racism? I did not even know Asians were in the running”

Detta uttalande bidrar till att särskilja den rasism som riktas mot ostasiater i västvärlden. Men det erkänner även att flertalet andra etniska grupper blivit utsatta för rasistiska påhopp från nyhetskanaler.

I vår samtid glöms ofta den som uppfattas som ”den andres” röst bort, och detta kan därmed också vara svaret på den rasism, stereotypiserande och förlöjligande som ”den andre” utsätts för. Weaver menar att de som attackeras i rasistiska utspel ofta anammar samma retoriska och semiotiska system i sin hånande humor som motangrepp. Däremot

"Do you know karate?"

menar han även att denna typ av automatiserad svarsmechanism aldrig kan vara framgångsrik (Weaver, 2011:190). Exempel på detta ser vi i hur "The Daily Show" använder samma schematiska sätt att förlöjliga reporterna från Fox News, som de menar har "angripit" en annan specifik grupp personer. Empirin har därför producerat både rasistiska skratt och icke-rasistiska skratt, men på liknande premisser, med förlöjligande humor som verktyg.

12 Den retoriska diskrimineringen

Här diskuteras den språkliga diskriminering som finns i empirin, och skillnaderna i hur de två tv-klippen förlöjligar och kategoriserar ”den andre” med hjälp av retorik.

Det språk som används i båda dess tv-klipp syftar till att genom språk och bilder diskriminera den andres åsikter. Som tidigare nämnts använder sig ”The Daily Show” av personangrepp och sexuella skämt för att håna reportrarna på Fox News. Hornscheidt och Landqvist (2015) skriver om språkanvändning i syfte att diskriminera och förminska andra. De menar att diskriminering sker på en grundläggande nivå, utöver humor och media. Människor talar med varandra, och om varandra på ett sätt som konstituerar bilder som bygger på deras olika uppfattningar. Att *diskriminera* betyder i grunden att avskilja, vilket rasismen till stor del sysselsätter sig med.

Att avskilja kan enligt Hornscheidt och Landqvist liknas vid att diskriminera, eftersom man avsiktligt väljer att stöta bort en specifik grupp människor, i ”The O’Reilly Factor” invånarna i Chinatown (Hornscheidt & Landqvist, 2015:7). Detta leder enligt Hornscheidt och Landqvist till att denna specifika och diskriminerade grupp människor blir behandlade på ett sämre sätt än andra grupper eller personer i samhället. Enligt Hornscheidt och Landqvist kan man använda språket för att antingen bidra till diskriminering, eller för att motverka diskriminering. I denna kontext använder både ”The Daily Show” och ”The O’Reilly Factor” en retorik och ett språk som diskriminerar både större och mindre grupper av människor (två reportrar, Fox News tittare, men även en hel stadsdel och dess invånare). Om att *diskriminera* betyder att *avskilja*, och båda reportagen behandlar olika grupper på ett sämre sätt än andra grupper, diskriminerar både ”The Daily Show” och ”The O’Reilly Factor” genom sitt avskiljande språk (ibid).

Ibland är inte värderingen av en grupp medveten, eller ens reflekterad, och därmed inte heller uppfattad som något orättvist eller missvisande (Hornscheidt & Landqvist, 2015:13). När blev det ursprungliga reportaget i Fox News betraktat som ett rasistiskt utspel? Vi reagerar inte på saker som uppfattas som rasistiska förrän någon pekar på att det är det. Vilket i sin tur kan tyda på att våra reflexioner över det som *inte* förmedlas av media – eller via andra kollektiva sätt – blir allt färre. Andra exempel på denna brist på reflexion, utan medias inblandning, är bland annat böckerna om Tintin (24 seriealbum skrivna av belgaren Georges Remi, pseudonymen Hergé, mellan 1930 och 1983) som först år 2012 kom att utpekats som rasistiska. De ansågs då i media som olämpliga barnböcker. Först när media

uppmärksammar en reflexion, eller själva förmedlar en reflexion blir händelsen viktig (Hornscheidt & Landqvist, 2015:45f). Detta, menar Hornscheidt och Landqvist, tyder på att uppror mot diskriminering och felaktiga språkval främst sker då media lyfter fram dessa – vilket ”The Daily Show” gjorde, med Fox News reportage. De menar att utan medias publicitet kring orättvisor så är dessa ”orättvisor” inte lika relevanta eller giltiga för publiken (Hornscheidt & Landqvist, 2015:46).

Fox News behöver inte förklara *vad* det är tv-kanalen gör, eller *vad* det är man skämtar om i reportaget, då detta är underförstått. Denna avsikt är självklar för dem, eftersom att de inte explicit behöver uttala att de går ut i Chinatown i akt och mening att på ett rasistiskt och stereotypiserande sätt förlöjliga invånarna. Detta är alltså en underförstådd språkhandling, som inte behöver uttalas, menar Hornscheidt och Landqvist. De menar att denna typ av språk, genom underförstådda betydelser, dessutom kan vara mer kraftfull än uttalade avsikter. De underförstådda meningarna bidrar till att normalisera och normera dessa budskap. Den verklighetsuppfattning som speglas i Fox News reportage, via andra attribut utöver språk (musik, klipp och filmande) visar på detta kärnfulla, men *tysta*, underförstådda språk (Hornscheidt & Landqvist, 2015:55).

Genom att använda sig av etniska gruppbenämningar som *asiater* – för att förklara vilka det är som bebor en stadsdel – kan Fox News skapa bilden av att vara ostasiat är som att vara ”den andre”, eftersom Fox News tycker att en precisering av personens härkomst spelar roll i en fråga som i grunden ska handla om politik. Detta skulle enligt Hornscheidts och Landqvists resonemang medföra att den som blir kallad *asiat* också implicit blir utpekad som ”icke-vit”. Detta bidrar till att återskapa etniska uppdelningar, som historiskt sett varit starkare än de är i dagens samhälle (Hornscheidt & Landqvist, 2015:55). Sättet att dela in och klassificera personers enligt kulturell härkomst eller etniskt ursprung nyttjar samma slags indelning av människor som nazismen praktiserade före och under andra världskriget, och blir genom detta kategoriska språkbruk mer och mer naturaliserat i samhället (Hornscheidt & Landqvist, 2015:56).

Även ”The Daily Show” pekar på personernas härkomst. Kanalens reporter talar mandarin till merparten av de intervjuade, och blir på så sätt också en del i den naturalisering av etniska gruppindelningar, som enligt Hornscheidt och Landqvist sker genom påpekandet av personers härkomst (ibid). Därför innehåller båda dessa reportage diskriminering (avskiljning) av de personer och den etnicitet som omtalas och intervjuas.

Weaver menar att humorn skapar ett retorisk uttryck för den oro som skapas då ens ”hemterritorium” blir bebott av ”de andra/de udda”. Humorn blir därmed också en del av

lösningen på denna uppfattade problematik, genom att skämta om det tillåts i Fox News-inslaget den vite mannen att definiera och placera "de andra" i en kategori som enligt honom uppfattas som den korrekta kategorin (Weaver, 2011:108). Den kan därför manifesteras den kulturella segregation som denne möjligtvis vill uppnå, exempelvis genom att utpeka en viss stadsdel som "Kina". Därav menar också Weaver att de rasistiska skämten de facto bidrar till segregationen i samhället (ibid).

Kulturell rasism innehåller även förlöjligandet av språkliga skillnader. Weaver menar att detta bland annat kan speglas i hur asiatiska accenter förlöjligas, men även hur ostasiatiska invandras förmåga eller oförmåga att förstå det engelska språket förlöjligas, den kulturella rasismen utpekar den lingvistiskt underlägsna "utlänningen" (Weaver, 2011:115). I Fox News-reportaget från Chinatown ser vi Jesse Watters låtsasprata/härma det han tror är ett "karate-språk". Detta bidrar även till känslan av att Fox News förhåller sig förlöjligande gentemot de asiatiska språken, och markerar på så sätt att Fox News och engelskspråkiga är lingvistiskt överlägsna *den andre*, "utlänningen".

13 Avslutande diskussion

Analysen pekar på att vi inte bör använda förlöjligande för att motverka rasistiskt förlöjligande av etniska grupper i samhället. Frågor kring hur man istället ska engagera sig mot rasism har under analysens gång uppenbarats, då teorierna inte givit en specifik lösning på detta problem.

Genom att reflektera över dagens "sunda förnuft" och ifrågasätta samhällets accepterade former av humor, som till stor del går ut på att förlöjliga olika personer/grupper, kan vi däremot skapa en bättre förståelse för hur vi ska bete oss i situationer liknande de som utspelas i tv-klippen från både Fox News och Comedy Central. Dessa klipp hjälper varken till att naturalisera eller orsaka rasism eller verka för att utrota rasism. Det är tittarnas reflexioner och icke-reflexioner som utgör vad som blir "sunt förnuft" i dagens medienyheter, och i vår humor. Däremot kan vi inte utesluta möjligheten att "humoristiska" klipp som Fox News klipp om Chinatown bidrar till att konstituera denna sorts icke-reflexion, som i sig bidrar till att den rasistiska humorn legitimeras genom "sunt förnuft".

Samtliga teoretikers synsätt på språk, diskriminering och humor tyder dock på att humorn som utspelas i Fox News reportage inte är en positiv humor, eller använder sig av ett positivt laddat språkbruk, varken i text eller bild. Därtill kan inte heller "The Daily Show" fullt ut ses som endast en positiv kraft i humorn, då den baseras på en retorik fylld av svordomar och personangrepp. Det kan däremot tolkas som en positiv samhällelig effekt att kanalen Comedy Central valde att uppmärksamma det rasistiska förlöjligande som Fox News valde att producera. Övervakningen av vad som uttrycks i media tyder på en reflexion kanalerna emellan, där de uppmärksammar det omoraliska och det oetiska.

Detta åsiktskrig har därför en negativ påverkan på hur samhället ser ut i stort, eftersom båda använder humor som är negativ. Förlöjligande – som Billig menar alltid är en negativ kraft – utmynnar därför även i negativa samhällliga och känslomässiga effekter (Billig, 2005:238). Åsiktskriget bidrar i sig till att den njutning – som förlöjligandet den andre innebär – består. För att förlöjligande ska uteslutas helt i samhället hade det även behövts uteslutas helt ur det "sunda förnuftet".

Att båda dessa – ytterst olika – nyhets- och satirprogram använder sig av negativt språk för att skapa betydelser, kan tyda på en befintlig strukturell diskriminering i samhällets grundval. Den strukturella diskrimineringen kan sägas vara den grundförutsättning som krävs för att rasism ska bli "rumsren". Den berättigar diskriminering som en av samhällets strukturer, och därmed även förlöjligandet som en del av humorn. Däremot blir denna

strukturella diskriminering svår att motverka då det diskriminerande språket precis som humorn är flytande och därför kontinuerligt förändras (Hornscheidt & Landqvist, 2015:53).

Analysen tyder på att det diskriminerande språket inte endast är begränsat till specifika ord med en specifik betydelse. Det kan komponeras fram med neutrala ord, eller så få ord som möjligt – som vi ser i Fox News-klippet. Förlöjligandet av etniska grupper kan således inte heller stoppas rent språkligt, utan kräver reflexioner och maktdimensionen av uteblivna skratt, för att inte naturaliseras i samhället.

Uppsatsens ämne påverkas varken negativt eller positivt av klippens sammanlagda innehåll, men sätter däremot ämnet på agendan i USA. Därmed kan det komma att reflekteras och argumenteras kring i en högre grad, enligt Hornscheidts och Landqvists resonemang kring den växande diskussionen om diskriminering som media väljer att lyfta fram. Även rasistiska utspel kan utnyttas i positiva effekter, trots att Billig menar att negativ humor aldrig kan producera positiva effekter.

I Sverige har rasismen mot ostasiater uppmärksammats ett flertal gånger de senaste månaderna, till exempel i Dagens Nyheter/Kultur (30/11 2016): ”Det repar sig alltid när vi svenskar driver med asiater” av Niklas Wahllöf. Förlöjligandet av ostasiater har en lång historia i västvärlden och är inte på något sätt en ny företeelse: från ramsorna man lärde sig som barn (”Pappa kines, mamma japan, stackars lilla barn!” eller ”Tjing tjong, kines, var det du som fes?”) till världsspridda reportage som ”The O’Reilly Factor” i Fox News (Lundberg, 2013:21).

Eftersom vi inte kan analysera tittarnas reflexioner eller icke-reflexioner av dessa klipp, blir det svårt att ge en definitiv sanningsbild av varför det specifikt är just ostasiaterna som utsätts för den förlöjligande funktionen av rasism. Liksom varför dessa uppfattas som roligare att förlöjliga än att exempelvis förlöjliga amerikaner. Däremot har analysen pekat på att det främst är grupper från Asien som försätts i situationer där de blir förlöjligade på grund av sin kultur, snarare än på grund av sin hudfärg. Analysen pekar även på att det dessutom – förutom den kulturella rasismen – finns en form av uteseendebaserad rasism som riktas mot ostasiater. Den kulturella rasismen påverkar *hur* den själv utformas, sorterat efter hur den motsatta kulturen uppfattas, som *farlig* eller som *fånig*.

Innehållet av empirin pekar på att det rasistiska förhållningssättet gentemot ostasiater – i denna empiri kallade ”kineser” – är mindre hotfull och mer förlöjligande. Asiater från andra delar av kontinenten stereotypiseras och representeras ofta av rasister som en mer hotfull och kulturellt avvikande grupp (Weaver, 2011:141).

14 Referenser

Litteratur

Billig, Michael. 2005. *Laughter and Ridicule: Towards a Social Critique of Humour*. London: Sage publications.

Berger, Henri. 1911. *Laughter: An Essay on the Meaning of the Comic*. London: Macmillan and Co.

Hornscheidt, Lann. och Landqvist, Mats. 2015. *Språk och diskriminering*. Lund: Studentlitteratur.

Ekström, Mats. och Larsåke Larsson (red.). 2010. *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Fine, Gary Alan. 1983. *Shared Fantasy: Role Playing Games as Social Worlds*. Chicago: University of Chicago Press.

Klein, Allen. 1998. *The Courage to Laugh: Humour, Hope and Healing in the Face of Death and Dying*. New York: J.P Tarcher.

Lundberg, Patrik. 2013. *Gul utanpå*. Stockholm: Rabén&Sjögren.

Lockyer, Sharon. och Pickering, Michael. (red.). 2005. *Beyond a Joke: The limits of Humour*. Hampshire: Palgrave Macmillan.

Modood, Tariq. 1997. *Ethnic minorities in Britain: diversity and disadvantage*. London Policy Studies Institute.

Weaver, Simon. 2011. *The Rethoric of Racist Humour: US, UK and Global Race Joking*. Farnham: Ashgate.

Yin, Robert K. 2003. *Case Study Research: Design and Methods*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Östbye, Helge., Knapskog, Karl och Larsen, Leif Ove. 2003. *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber.

Elektroniska artiklar

Lowe, Lydia. och Ching-in Chen. 2005. Yellow journalism in 2005. *Chinese American Forum* Vol 20: 6-7.

<http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=255a2597-b511-417e-91bf-dc8641b20e40%40sessionmgr4009&vid=10&hid=117> (Hämtad 1/12-16 via LUBsearch).

Malmqvist, Karl. 2015. Satire, racist humour and the power of (un)laughter: On the restrained nature of Swedish online racist discourse targeting EU-migrants begging for money. *Discourse and Society* Vol 26: 733-753.

<http://journals.sagepub.com.ludwig.lub.lu.se/doi/pdf/10.1177/0957926515611792> (Hämtad 1/12-16 via LUBsearch).

Goldstein, Laurence. 1995. Humor and Harm. *Sorites* Vol 3:27-42.

http://www.sorites.org/Issue_03/item4.htm (Hämtad 1/12-16 via LUBsearch).

Andra elektroniska källor

"The O'Reilly Factor" – "Watters' World: Chinatown edition". Fox News. Sämt 3/10-16.

<http://video.foxnews.com/v/5154040766001/?#sp=show-clips>

"The Daily Show" – "The O'Reilly Factor Gets Racist in Chinatown". Comedy Central. Sämt 7/10-16. <https://www.youtube.com/watch?v=rX8jZTN0CdU>